

www.franciscaansbezinnen.be

Broosheid dragen

Franciscus en Clara
als kwetsbare heiligen

TAU - VASTENBEZINNING 2024

ASWOENSDAG: DE ONTMOETING
MET DE MELAATSE

De nieuwjaarsgroeten zijn nog niet zolang geleden. Wat wensen we elkaar bij voorkeur: een goede gezondheid, want dat is toch het belangrijkste.

In de vastenbezinningen van dit jaar staat centraal: wat gebeurt er als die goede gezondheid , ons in de steek laat? Is alles dan verloren? Hoe gaan we om met onze kwetsbare menselijkheid?

We vertrouwen op goede gidsen: Franciscus en Clara van Assisi. Wij laten ons door hen leiden omdat zij ervaringsdeskundigen zijn. Vooral Franciscus heeft met zijn ziek-zijn geworsteld.

Wij zien Franciscus graag dartelend door het Umbrische landschap, de Heer lovend op zijn takkenviool. Vrolijke Frans, zo noemen we hem. We vergeten dan dat hij vele jaren ziek geweest is en dat hij daar, zoals ieder van ons, mee geworsteld heeft. Ook Clara was lange tijd ziek en jaren bedlegerig.

Ik ben deze Franciscus op het spoor gekomen, lang geleden, toen ik zelf lange tijd ziek was. Ik kon niet meer functioneren. Ik was moe. Dood-moe. Ik kon niet meer. Burn-out zou men dat nu noemen maar toen was dat woord nog niet gangbaar. Ik had er altijd willen zijn voor anderen. Nu kon dat niet meer. Anderen moesten er nu zijn om voor mij te zorgen. Ik was mijn houvast kwijt.

In een poging weer controle te krijgen op wat er allemaal in mij omging, zocht ik steun in de geschriften van Franciscus. Dat viel tegen. Neem nu één van de laatste verzen van het Zonnelied:

Wees geprezen mijn Heer, door wie ziekte en verdrukking dragen. Gelukkig wie dat dragen in vrede.

Of in een briefje aan Clara en haar zusters:

Wie onder ziekte gebukt gaan en wie omwille van hen afgemat zijn, draag dat allen in vrede.

Nee, bij Franciscus kreeg ik geen antwoord en vooral geen troost. Ziekte in vrede dragen? Ik niet. Ik was moe, opstandig en verdrietig. Hoe zou ik ziekte in vrede dragen?

Maar ik bleef zoeken: wat Franciscus schreef, was een uitdaging die niet voor mij bestemd was. Maar wat heeft hij gedaan als hij ziek was? Hoe is hij zelf omgegaan met een groeiend niet-kunnen.

Ik begon de verhalen van de eerste broeders en de levensbeschrijving van Celano te lezen. Tot mijn verbazing stonden de getuigenissen van de broeders en van Celano vol van verhalen over de zieke Franciscus.

Ik ben die verhalen beginnen verzamelen en ik heb er een heel nieuwe Franciscus in ontdekt. Het was een boeiende zoektocht waarin ik gaandeweg wel troost en herkenning vond, ook in de vele lange ziekteperiodes die ik in mijn leven te dragen kreeg.

Die zoektocht wil ik in deze reeks met jullie delen.

De eerste confrontatie met kwetsbaarheid krijgt de jonge Franciscus als hij vrij komt uit de gevangenis na de oorlog met Perugia. Franciscus wist niet meer van welk hout pijlen maken. Hij, de jonge feestvierder van de stad, had nergens nog interesse voor. Hij liep met een stok en keek over het stralende Umbrische landschap en het deed hem niets. Het landschap dat hij vroeger zo bewonderd had liet hem nu helemaal koud.

Maar het leven gaat verder en Franciscus herneemt zijn oude rol: hij is de praeses van de jongerenbende, de feestvierder.

Hij heeft één groot ideaal: ridder worden. En daar gaat hij helemaal voor. Om dat ideaal te bereiken moet hij deelnemen aan de kruistochten. Hij vertrekt. Maar onderweg hoort hij een stem:

Franciscus, wie wil je dienen; de Heer of de dienaar?

Je hoort het Franciscus al antwoorden: de heer natuurlijk!

Franciscus keert terug naar Assisi en gaat wonen in San Damiano. Hij weet het niet meer. Het oude leven is voorbij maar wat nu? Uren, dagen, weken, zit hij voor het grote kruis van San Damiano en kijkt hij naar de afbeelding van wie hij nu 'zijn Heer' gaat noemen: het pijnlijke beeld van een naakte, stervende man aan het kruis.

Op één van zijn tochten komt hij in de buurt van een melaatsenkolonie. Hij schrijft over deze ervaring zelf:

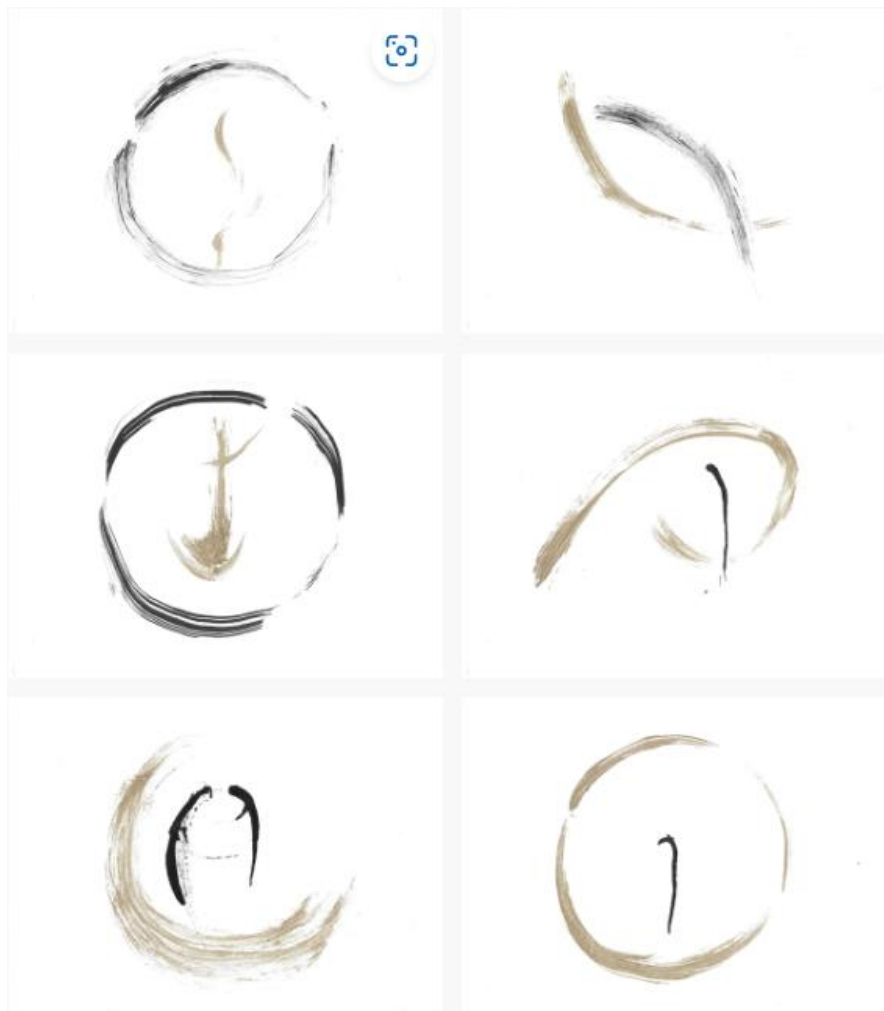
De Heer heeft mij , broeder Franciscus, op de volgende manier het begin gegeven van een boetvaardig leven: toen ik in zonden leefde, leek het me te bitter om melaatsen te zien. En de Heer zelf heeft mij tussen hen gebracht en ik heb hun barmhartigheid bewezen. En toen ik bij hen wegging, was wat me bitter leek, voor mij veranderd in zoetheid naar ziel en lichaam. Ik was er daarna nog een tijdje vol van en heb de wereld verlaten.

Wat dat 'ik heb hen barmhartigheid bewezen' juist betekent, weten we niet. Barmhartigheid betekent niet direct: iets doen voor iemand. Barmhartigheid kan je ook begrijpen als: een hart hebben voor, ruimte hebben voor. In ieder geval: Franciscus is niet gaan helpen in het melaatsenverblijf. Hij is geen ziekenverzorger geworden. Wat voor hem weerzinwekkend was, heeft hij toegelaten, hij is er niet voor gevluht, hij is er niet voor uit de weg gegaan. En dat is voor hem helemaal nieuw.

Hij heeft dat niet uit eigen kracht gedaan, niet uit zich zelf: de Heer heeft hem in hun midden gebracht.

Deze confrontatie met de uitgestoten melaatsen heeft hem wel grondig dooreengeschud. Hij gaat meteen anders leven. Er begint iets nieuws.

Wat bitter was, is zoet geworden. Hij zal voortaan de Heer dienen: de arme gekruisigde Heer die hij misschien herkend heeft in de melaatse, wordt zijn nieuwe ideaal. Hij doet dat niet door voor anderen te gaan zorgen maar door zelf zijn leven radicaal te veranderen. Hij is er niet voor de armen, hij wordt zelf arm.

VRAGEN TER INSPIRATIE

Wat roept het woordje 'broosheid' bij mij op?

Wat roept het woordje 'dragen' bij mij op?

Met welke idealen heb ik het moeilijk? Wat stoot mij tegen de borst? Welk ideaal lijkt onbereikbaar en doet mij pijn om te horen? Wat is voor mij bitter om te zien?

Heb ik periodes van ziekte gekend? Heb ik periodes van broosheid gekend?

Heb ik ooit het gevoel gehad dat God mij ergens tussen mensen heeft gebracht?

Welke afbeelding spreekt mij het meeste aan? Waarom?

Welke afbeelding spreekt mij het minste aan? Waarom?

TAU - VASTENBEZINNING 2024

Tekst: Francine
Afbeeldingen: inwezig.be

Meer info op
www.franciscaansbezinnen.be

